

מסורת הש"ס

כל הגט פרק שלישי גיטין

לב.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"ז מהל' גירושין הלכה טו [והלכה י"ז] סמוך עשין נ טוע"ע אה"ע ס"י קמח סעי' טו:
ב ב מיי שם טוע"ע שם סעי' ט:
ג ג מיי שם טוע"ע שם סעי' ט:
ד ד מיי שם הלכ"ב [והלכ"ב] טוע"ע שם סעי' ט:
ה ה מיי פ"ד מהל' זכיה הלכ"א סמוך עשין פב טוע"ע אה"ע ס"י קמח סעי' י ובהגה' וע"ש:

מוסף תוספות

א. לרי"ג דאמר דאם ביטולו אינו מבטל ינחא דנקט והגיע בשליח. מוס' הלכ"א. ב. גמ'. מוס' הלכ"א. ג. שלא בפני השליח והאשה. רש"י. ד. מה צריך להשמיענו זה. מוס' הלכ"א. ה. וקבלה וידויין מאחר תהא צריכה גט משני. רש"י. ו. לילך אליה. מוס' הלכ"א. ז. דלא גרע במילא וידיה משליחותיה דשליח אצ"ל דמטרת לי. ר"ן. ועי' מוס' הלכ"א וצ"ח שם. ח. לנז גילוי שמתקבל. י. לנז גילוי דעתו. מוס' הלכ"א. יא. שהוא היה יכול לפרש, וכו' דלא מפרש. מוס' הלכ"א. יב. כדי לנלות דברים שבלבו ונאנס ולא היה יכול. מוס' הלכ"א. יג. אלא אצ"ל דידעי' שיש בלבו דעת אחרת אין אותו הולכים אחר דברים שבלבו. מוס' הלכ"א. יד. וא"ל לנזוס הבא כי התם דהא פריך אלא בטל מעיקרא משמע, פי' ולכן בטלה היא דבריו קיימין שהרי בטלה היא קודם לכן, אבל אי גרסי' לא אמר כלום היכי דייק דמעיקרא משמע. מוס' הלכ"א. טו. כלומר, והאידן שיש דכל המחזיק בה זכה וכו' וכו' דייק וישנא דבריו קיימין משמע דברי אי אפשי בה גרסי' התם דבריו קיימין. רמנו קרשקש. טז. והיולי למימר למימרא דבטל וא"ל להיבטיל משמע, ולא היה יכול לתקן דאי אפשי ב' לשונות משמע כדמתקין על בטל הוא. וי"ל דלכך לא הקשה מאי אפשי. מוס' הלכ"א. יז. דאחר שבאנה לידו אינו נאמן לומר שלא קבלה מעיקרא כדי לזכות בה. רש"י. יח. יהיה דבריו קיימין. מוס' הלכ"א.

השולח, גט שנתתי לך בשלח הוא. א לרי"ג דאמר ב בטול גט מוטל נקט הגיע בשליח אחרת דמלתא דלא מותר לבטלו ורגיל הוא לבטלו אבל בפני צ"ד שלא בפני השליח אסור לבטלו מדרבנן משום תקנת ר"ג ועוד נקט הגיע בשליח להשתא אין לרין בית דין אי נמי היא גופה אמת לאשמועי' דלא אמרינן לעורה קא מיכין כדאמרינן בגמרא ולא לומר דדוקא כזי האי גוונא בטל: ור"א אמרינן דצעורה קא מיבירין, וא"ת פשיטא שהוא בטל היאך היה לנו לומר שאינו בטל והוא עומד וזו"ל דהוא אמינא כיון שאינו מציא עדים על כך א"כ אינו רואה לבטלו א"ל. הוה מיישין להחמיר משום דלמא לעורה קא מיכין קמ"ל דלא מיישין: א"ת דלא טרח אדעתא דצעורה. משמע דקיים אבל אשמו לא הוה ממילא אלא צעורה"ל ותימה דלמאי לא נקט רבותא טפי נודמן אלא אשמו ממילא או שלוחו דלא אמרינן לעורה קא מיכין דמינא הוא לומר שאז אין מועיל ציטול: ב"ה דתימא איגלאי דצעורה דבטול דבטול דבטול קמ"ל. ור"ג דלמא לקמן (דף נז). דגלו דעתא בגיטא מלתא היא היינו שנוע"ד קודם שהגיע גט לידה אבל אם לא נודע אותו גילו דעתא עד אחר שהגיע לידה לאו כלום הוא כגון דהוה רהיט צמר שליח לבטוליה וסבר שליח דהא דרהיט צמריה דבעי למימר אסור הכי לה דלמא לקמן (סז) וזי מבטל ליה אחר שצא לידה לפי שסבור שעדיין הוא ציד השליח ולא צא לידה אגלאי מילתא למפרע לבטולי הוה רהיט קמ"ל מתני' דלאו כלום הוא וטעמא משום דצאונה שעה שהוא רך לא נודע דעתו לא שליח ולא לאשה ולא לב"ד והוה לו דברים שבלב דאין דברים אצ"ל שנאמן לומר כך היה צללי ואף ע"ג דבעלמא גבי ההוא דזבין אדעתא למיסק לארץ ישראל (קדושין דף עט:) דזין הוא דלא הוה דברים כיון שלא חשש לפרש"א רואה הוא שיתקיים הדבר צל ענין אבל כאן עושה כל מה שיכול לעשות ב"מ עשאוהו כדברים שבלב ואין להקשות

שופתא. ו בית ד: קופינא. ס חור שצרכא המרא שקורין פשוט"ר ועל שם שדמוק בין שני לדי חור קרי ליה בין אחים שמדוכקין: סיכא דפנא. יתד שדדופן: רפא. שמחייב משמח החוס ורפה: קניא כנופסא. קנה הארז ככפיפה: רפא. כמו יפריא:

הדרן עלך כל הגט

שופתא בקופינא דמרא רפא רב יוסף אמר אפילו סיכא דפנא רפא רב אחא בר יעקב אמר אפילו קניא בכופתא רפא:

הדרן עלך כל הגט

השולח אגט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קודם אצל אשתו או ששלח אצלה שליח ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל אם משהגיע גט לידה שוב אינו יכול לבטלו בראשונה היה עושה ב"ד ממוקם אחר ומבטלו בהתקן רבן גמליאל הוון שלא יהו עושין בן מפני תיקון העולם: גמ' הגיעו לא קתני אלא הגיע ואפ" ממוקם ולא אמרינן דצעורה הוא דקא מיכין או ששלח אחריו שליח ל"ל מהו דתימא לא אלימא שליחותיה דבתרא משליחותיה דקמא דלבטליה קמ"ל קדם הוא אצל אשתו למה לי מהו דתימא כי לא אמרינן דצעורה קא מיכין ה"מ לשליח אבל לדידה ודאי דצעורה קא מיכין קמ"ל או ששלח אצלה שליח למה לי מהו דתימא איהו הוא דלא טרח אדעתא דצעורה אבל שליח דלא איכפת ליה כי טרח ודאי דצעורה קא מיכין קמ"ל אם משהגיע גט לידה אינו יכול לבטלו פשיטא דלא צריכא דמהדר עליה מעיקרא לבטולי מהו דתימא איגלאי מלתא למפרע דבטולי בטליה קמ"ל: ת"ר יבטל הוא אי אפשי בו דבריו קיימין פסול הוא אינו גט לא אמר כלום למימרא דבטל לישנא דלבטיל משמע והאמר רבה בר אבא איבא אמר רב ששת ואמרי לה אמר רבה בר אבא המקבל מתנה שאמר לאחר שבאנה מתנה לידו מתנה זו מבטלת א תיבטל אי אפשי בה לא אמר כלום בטלה היא אינה בטל מעיקרא משמע אמר אביי בטל

השולח. והגיע. והשיג: אינו יכול לבטלו. בגמרא פריך פשיטא: בראשונה. לא היה מצטלו בפני השליח ולא בפני האשה אלא במקום שהיה עומד היה מצטלו בפני שלשה: מפני תיקון העולם. שהשליח שאינו יודע בדבר מוליכו לה והיא ניסת בו: גמ' הגיעו. הו משמע שדך אחריו והשיגו: ואפילו ממילא. שנשתתה שליח בדרך והיה לו לזה דרך לשם ורואה ואפ"ה בטל: ולא אמרינן. אין דעתו לבטלו אלא לעורה בעלמא חדש או חדשים שאם היה דעתו לבטלו היה רודף אחריו לבטלו: שניחוסא דקמא. דלמרינן ליה לא עדיפת מיניה: איהו הוא דלא טרח. כי צטליה הוא בעצמו בטל וליכא למימר לעורה מיכין דלא הוה מטרח בפשיה משום לעורה: אבל שליח. כי שלא שליח לבטל אמרינן לעורה מיכין ומשום שיתרחא דשליח אחריו לא איכפת ליה: בטל הוא. משמע בטל יהא וכן אי אפשי בו: פסול הוא. לא משמע דאיהו מבטל ליה אלא מוציא עליו שם פסול והא ליכא: לא אמר כלום. וזכה זה על כרחו ואם יש לו בעל חוב גובה אותה שצדלו לפי שכל הלשונות הללו לשון עמיד הן והואיל וקבלה אינו יכול לחזור בו: בטלה היא. משמע בטלה היתה מקודם שקיבלתי הודאת בעל דין כמאה עדים דמי והרי אמר שלא זכה זה וחזרת לנותן והכי נמי תניא לקמן בפירקין (דף מ:) כחצתי ונתתי שדה פלונית לפלוני והוא אומר לא כתב ונתן לי הודאת בעל דין כמאה עדים והאי נמי דאמר בטלה היתה מקודם לכן נאמן: שתי מתנה דבריו קיימין אלא

א קדושין נט. ב א כריתות כז. וני' מוס' מנחות נז: ד"ה ואח"כ דלמרי תבין דהוה מסוגיות הפוטות. א כחצתי אצ"ל. ד אפ"ר רש"י שבת קכ: ד"ה שופתא וצ"ח כח: ד"ה שופתא. א עי' רש"י ב"ק סז: ד"ה קופינא. א דפרי' מוס'ין, ועי' רש"י, א וצ"ח מוס'ין ב"ב קלח. ד"ה כאן תבין כי ב"ב סוף דכניהס. א כן הוא בתוס' ר"ד לפניה וכן הוא בדפוס גרסו בדכרתה,

הגהות הב"ה

א משנה ב"ד במקום אחר: גמ' מבטלת היא מיטבטל:

לעזי רש"י

פשוט"ר. מעור.

מוסף רש"י

שופתא. לשון אחרת (ע"ז כח). הדרן עלך כל הגט והגיע בשליח. רבותא אשמועינן אצ"ל שגל ילא אחריו לשם קר, אלא שפגע בו ואמר לו הרי בטל, ולא אמרינן לעורה בעלמא קא מיכין (קדושין טז). בראשונה היה עושה ב"ד בר. ולא היה מודיע לה (יבמות טז). מקבל מתנה. שטר מתנה קרקע, שאמר המקבל לאחר שטר המתנה לית. ה"ג מיטבטל מבטלת אי אפשי בה לא אמר כלום, שגטלה היא אינה מתנה דבריו קיימין, ה"ג לה כהשולח גט, וטעמא מפרש התם משום דהשולח מיטבטל אשמועל אי אפשי בה להא שמתנה והא כבר קבלה לפיכך לא אמר כלום, ואם יש עליו בעל חוב גובה אותה הימנו (כריתות כז).

פסקי ר"ד

השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קודם אצל אשתו או ששלח אצלה [שליח] ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל אם משהגיע גט לידה אינו יכול לבטלו: ת"ר בטל הוא אי אפשי בו דבריו קיימין. פי' משמע לשונות אלו לשון ביטול. פסול הוא אינו גט לא אמר כלום פי' משמע שמוציא עליו לעו שהוא גט פסול מיה' או רואים שהוא כשר מיה' לא אמר כלום אבל אם אמר פסול יהיה לא יהיה גט הרי נמי דהוה לשון ביטול והגט בטל:

דמי איכא מידי דמלאורייתא לא הו גט ומדרבנן הוה גט דכיון שקלח דומה לדברים שבלב לא חשיבא עקירת דבר מן התורה ועדיפא מינה אמרינן דצטול שלא צ"ד צלל ידיעת שליח ואשה דמשמע פשט הלכה דלא הו צטול וצ"ע כי שמה צטול שלא צ"ד אינו מועיל להקל אבל יועיל להחמיר ועוד נראה לרי" כי דברים שבלב אינן דברים אפ"י היכא דקי"ל שנאנס מלפרסם כמו שרואה להוכיח צ"ב דקדושין (דף ג) דדברים שבלב אינן דברים א ופוסין אותו עד שיאמר רואה אני דגט ודכפיה"ל ולא מהני דברים שבלב להיות דברים אלא היכא שצלל גילו דעתו יש לנו לדעת דעתו מעצמו: והאמר רבה בר אבא א"ר ששת ואמרי לה רבה בר אבא ב' וצ"ג רבה בר אבא א"ר ששת דרבה בר אבא היה רבו של רב נחמן ורב נחמן חזירו של רב ששת: מבטלת היא תיבטל אי אפשי בה לא אמר כלום. תימה דבפרק דכריתות (דף כז) גרסי' איכא מבטלת היא צטול אי אפשי בה דבריו קיימין צטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום א ואי אפשר למיגרס התם כדכחל דהתם פריך מינה אדרש לקיט דלמא הותן מתנה לחברו ואמר הלא אי אפשי בה כל הקודם זה זכה ורב ששת קאמר דאי אפשי בה דבריו קיימין מאי לאו דבריו קיימין והדרה למרה"ל ומיהו לספרים א דגרסי' התם והכא אי אפשי בה צטלה היא אינה מתנה דבריו קיימין מאי שפיר והא דלא מקשה מאי אפשי בה כמו שמקשה אצטלה"ל משום שפשוט לו דהאי דדבריו קיימין צא"י אפשי בה היינו משום דהו לשון הפקר כדמתקין ככריתות לריש לקיש ומיהו גירסא זו אינה ברוב ספרים ור"י אומר שיש ליישב כאן גירסא דכריתות ודייק דצטל מעיקרא משמע מדקתני צטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום דאי ליעצול משמע להאג א"כ הו דבריו קיימין והו הפקר וכל המחזיק בה זכה אבל השתא דמעיקרא משמע הרי הוא כאומר על כל מתנות שאדם נותן לחברו וזכה בהן שאין מתנות דכאן נמי וזכה בהן ולכן לא אמר כלום"ל והאי דקאמר שתי לשונות משמע ולישנא דמהני בה קאמר לאו דמהני דבריו במתנות קאמר"ל אלא דמהני היינו לשון הטוב לו דעוב לו שיתצטל הגט וטוב לו שלא יצטטל המתנה והא דמשמע דברים פי' האומנים (ב"מ דף ע:) דחשיב עליו לבטל מה שממנה הגט לחול דלמרינן בשלמא לי איתמר איכא התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הלא לי גיטי והוא